

**AP**bescherming in een
digitale wereld

Autoriteit Persoonsgegevens
Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
T 070 8888 500
autoriteitpersoonsgegevens.nl

Vertrouwelijk/Aangetekend
Ministerie van Financiën
Directoraat-Generaal Belastingdienst
T.a.v. Persoonsgegevens
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Datum
23 februari 2026

Ons kenmerk
2025-007107

Uw brief van
1 december 2025

Contactpersoon

Persoonsgegevens

Uw kenmerk
2025-0000593505

Onderwerp

Beoordeling Plan van Aanpak - Toetsing selectie-instrumenten

Geachte Persoonsgegevens

Op 1 december 2025 heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: "AP") het Plan van Aanpak – Toetsing selectie-instrumenten (hierna: het "PvA") van de Belastingdienst ontvangen.

De Belastingdienst heeft daarmee tijdig voldaan aan het dringende verzoek van de AP om uiterlijk 1 december 2025 een plan van aanpak aan te leveren voor de toetsing van de door de Belastingdienst gebruikte geautomatiseerde selectie-instrumenten aan o.a. artikel 22 van de AVG (zie hiervoor de brief van de AP van 8 augustus 2025 inzake Verzoek tot het maken van een plan: toetsing selectie-instrumenten aan o.a. artikel 22 AVG). Dit dringende verzoek van de AP is ingegeven omdat de AP serieuze zorgen heeft over de aantoonbaarheid van de objectieve rechtvaardiging van de selectiecriteria in de selectie-instrumenten die de Belastingdienst gebruikt. In deze brief reageert de AP op dit plan.

Conclusie AP

De AP is van oordeel dat het PvA een solide basis biedt om de noodzakelijke structurele verbetering van de geautomatiseerde risicoselectie te kunnen realiseren, teneinde te voorkomen dat zich discriminerende verwerkingen voordoen. Het hangt echter af van de uitvoering van het plan of dit resultaat ook bereikt wordt.

Vanwege het belang van het onderwerp zal de AP de uitvoering van het PvA nauwgezet monitoren.

In deze brief legt de AP dit oordeel nader uit, en wijst de AP op noodzakelijk te nemen acties bij de uitvoering van het PvA. Essentieel is dat de Belastingdienst voldoende expertise en capaciteit vrijmaakt om het plan conform de gestelde doelstellingen en planning uit te voeren.

Datum
23 februari 2026

Ons kenmerk
2025-007107

Hoofdpijnen van het door de Belastingdienst opgestelde Plan van Aanpak

- Het plan bevat een aanpak en strategie om alle door de Belastingdienst *gebruikte* geautomatiseerde selectie-instrumenten te toetsen aan de wettelijke kaders en eisen (zoals eisen uit non-discriminatiewetgeving, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de Uitvoeringswet AVG en relevante onderdelen van het bestuursrecht (zoals de Algemene wet bestuursrecht en algemene beginselen van behoorlijk bestuur). Ook wordt een proces ingeregeld om *nieuwe* geautomatiseerde selectie-instrumenten te toetsen aan hetzelfde toepasselijke kader.
- De toetsing wordt uitgevoerd door multidisciplinaire teams met juridische, technische en ethische kennis. De opdrachtgever, projectsturing en projectorganisatie zijn beschreven en vastgelegd.
- De Belastingdienst is van plan op basis van de toetsingsuitkomsten mogelijk ontbrekende wettelijke kaders voor selectie-instrumenten te identificeren.
- De Belastingdienst wil de toetsing van de selectie-instrumenten met de potentieel grootste risico's voor burgers en mkb'ers op 31 december 2026 afronden. Aanpassing van geconstateerde gebreken in selectie-instrumenten of -processen volgt daarna.

Reactie AP op het plan

Op 18 december 2025 heeft de AP in een gesprek haar voorlopige bevindingen ten aanzien van het PvA met de Belastingdienst gedeeld. De AP heeft in dat gesprek laten weten dat het PvA in grote mate tegemoetkomt aan het dringende verzoek van de AP en dat het ook in voldoende detail is uitgewerkt om een start te kunnen maken met de toetsing van de selectie-instrumenten.

De AP ziet dat de Belastingdienst sinds de start van het geïntensiveerd toezicht van de AP goede stappen heeft gezet richting verbetering van de geautomatiseerde selectie. Er is sprake van meer centrale regie en er is gewerkt aan een eenvormig beoordelingskader en uniforme terminologie. Het verbeterproces krijgt een stevige sturing en de nodige bestuurlijke draagkracht.

De AP constateert dat de wil er is om te verbeteren. Het PvA biedt een solide basis om de noodzakelijke structurele verbetering van de geautomatiseerde risicoselectie te kunnen realiseren, zodat van discriminerende verwerkingen geen sprake kan zijn. Het succes hangt echter af van de uitvoering ervan. Daarom gaat de AP het noodzakelijke verbetertraject grondig en gedurende het gehele traject volgen en controleren.

Het toezicht van de AP richt zich op de voortgang van de uitvoering van het PvA en het uitvoeren van gestandaardiseerde nacontroles op door de Belastingdienst uitgevoerde toetsing en, waar nodig, aanpassing, van selectie-instrumenten. Toetsing in 2026 van instrumenten met potentieel zeer hoog- en hoog-risico voor burgers en mkb'ers is voor de AP essentieel. Daarnaast heeft de AP bijzondere aandacht voor de selectie van kwetsbare groepen voor extra controle.

In de bijlage bij deze brief wijst de AP op noodzakelijk te nemen acties bij de uitvoering van het PvA.



Datum
23 februari 2026

Ons kenmerk
2025-007107

Daarnaast wordt in de bijlage een nadere toelichting gegeven op het toezicht van de AP op de verdere uitwerking en uitvoering van het PvA en de door de AP te treffen maatregelen als voortgang in de uitvoering van het PvA achterblijft (zowel in de toetsing als in de aanpassing, waar nodig) of als de kwaliteit van de toetsing of aanpassing van selectie-instrumenten onvoldoende is. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de informatiebehoefte van de toezichthouder.

De AP zal op korte termijn een aantal voortgangsgesprekken met de Belastingdienst inplannen. Deze toezichtgesprekken zijn gericht op de voortgang van de uitvoering van het PvA, de kwaliteit van de toetsing en reflectie over praktische en juridische vraagpunten.

Tot slot wijst de AP erop dat een voortvarende uitvoering van het plan essentieel is. Het is van groot belang dat voorkomen wordt dat burgers en mkb'ers met discriminerende verwerkingen geconfronteerd worden. De AP onderkent dat geautomatiseerde risicoselectie in het uitvoeren van taken van de Belastingdienst nodig is. De AP wijst er daarbij wel nadrukkelijk op dat van essentieel belang is dat bij de ontwikkeling, implementatie, het gebruik en herijking van selectie-instrumenten de fundamentele rechten en vrijheden van burgers en mkb'ers worden geëerbiedigd en dat discriminatie wordt voorkomen. Vertraging in de uitvoering van het Plan van Aanpak, waaronder het niet tijdig doorvoeren van de noodzakelijke wijzigingen in selectie-instrumenten, kán leiden tot de inzet van zwaardere handhavingsmiddelen.

De AP maakt deze brief en bijlage op 11 maart 2026 openbaar door publicatie op de website van de AP.

Een kopie van deze brief zal worden verzonden aan uw functionaris voor gegevensbescherming.

Met vriendelijke groet,

Autoriteit Persoonsgegevens,
Namens deze,

Persoonsgegevens